

Πειραματική μελέτη και παραμετρική ανάλυση αντιδραστήρα στερεάς κλίνης ασβεστόλιθου για τη δέσμευση του SO₂

Χ.Μ. Θεοδωρακόπουλος, Χ.Α. Μποντζολής και Δ.Ν. Σπαρτινός
Τμήμα Χημικών Μηχανικών, Πανεπιστήμιο Πατρών, 26500 - Πάτρα

Η χρησιμοποίηση ροφητών, που βασίζονται στο ασβέστιο για τη μείωση των εκπομπών SO₂ από μονάδες παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας έχει μελετηθεί τα τελευταία 40 χρόνια. Ο ασβεστόλιθος και το οξείδιο του ασβεστίου έχουν χρησιμοποιηθεί σε καυστήρες ρευστοποιημένης κλίνης ή κονιοποιημένου κάρβουνου. Όμως επειδή η εισαγωγή της τεχνολογίας ρευστοποιημένης κλίνης είναι απαγορευτική στην Ελλάδα λόγω του τεράστιου κόστους αντικατάστασης των υπαρχόντων καυστήρων και η έγχυση του ασβεστόλιθου στους καυστήρες κονιοποιημένου λιγνίτη δεν είναι δυνατή λόγω της πολύ μικρής θερμογόνου δύναμης των χρησιμοποιούμενων λιγνιτών, προτείνεται η ξηρή διεργασία για τη μείωση των εκπομπών SO₂.

Η παρούσα εργασία είναι τμήμα ενός ερευνητικού έργου, που αποσκοπεί στην ανάπτυξη φίλτρου από ασβεστόλιθο τύπου στερεάς ή κινητής κλίνης το οποίο τοποθετείται μετά την καύση για να δεσμεύσει το SO₂ από τα καπναέρια των καυστήρων κονιοποιημένου λιγνίτη. Η κινητική της θείωσης του ασβεστόλιθου και του CaO έχει μελετηθεί [1]. Επίσης, έχει γίνει πειραματική μελέτη αντιδραστήρα στερεάς κλίνης ασβεστόλιθου-λιγνίτη [2].

Στην παρούσα εργασία γίνεται πειραματική μελέτη της δέσμευσης του SO₂ (X_{SO₂}) σε αντιδραστήρα στερεάς κλίνης ασβεστόλιθου. Τα αέρια αντιδρώντα (SO₂, O₂) τροφοδοτούνται στη στερεά κλίνη, η οποία θερμαίνεται μέσω θερμαντικής αντίστασης, ώστε να επιτυγχάνεται σταθερή επιθυμητή θερμοκρασία. Τα σωματίδια CaCO₃ έχουν μέση διάμετρο 4mm, για να αποφεύγεται η μεγάλη πτώση πίεσης στον αντιδραστήρα.

Επίσης, γίνεται παραμετρική ανάλυση στα παρακάτω μεγέθη:

- 1) γραμμομοριακό κλάσμα εισόδου του SO₂ (y_{in,SO_2})
- 2) γραμμομοριακό κλάσμα εισόδου του O₂ (y_{in,O_2})
- 3) ογκομετρική παροχή αερίου μίγματος (F)
- 4) θερμοκρασία (T)
- 5) μήκος στερεάς κλίνης (z_0)

Η παραμετρική ανάλυση έδειξε ότι η X_{SO₂} αυξάνεται: με μείωση του y_{in,SO_2} , με αύξηση της T, με μείωση της F και με αύξηση του z_0 . Επίσης η X_{SO₂} δεν εξαρτάται από το y_{in,O_2} για χρονικό διάστημα μέχρι 100 min. Τα αποτελέσματα έδειξαν το σημαντικό τεχνολογικό ενδιαφέρον της εφαρμογής της ξηρής διεργασίας για τη δέσμευση του SO₂ σε αντιδραστήρα στερεάς κλίνης ασβεστόλιθου. Συγκεκριμένα, κάτω από ορισμένες συνθήκες επιτεύχθηκαν τιμές της X_{SO₂} μεγαλύτερες από 0.99 στην έξοδο των αερίων από τον αντιδραστήρα για χρονικό διάστημα μέχρι 110 min.

Βιβλιογραφικές αναφορές

1. D.N.Spartinos and C.G.Vayenas, "Kinetics of Sulphation of Limestone and Precalcined Limestone", Chem.Eng.Process., 30, 97-106 (1991).
2. D.N.Spartinos, PhD Thesis, University of Patras, (1993).